

CÓ SỰNG SỰNG KHÔNG ?

Sáng thứ hai, tôi thức dậy sớm để đi làm. Tôi ngủ tại vùng East, gần downtown Los Angeles và phải đi bằng xe bus để đến hàng tại vùng Van Nuys, cách 20 miles. Mỗi ngày tôi đi từ 6 am và về nhà lúc 6 pm.

Cách đây 1 năm, tôi thất nghiệp và đã mất gần 6 tháng mới tìm được job mới. Tôi tìm việc bằng cách đọc báo Việt ngữ cũng như báo Mỹ, cũng những thông-cáo tại những công-sở.

Tôi đọc báo VN, (phần đông là phát không tại các chỗ VN), quảng cáo tràn ngập, tìm rất lâu và chỉ thấy lai rai vài mục cần người, như thợ may - biết OVERLOCK - hoặc nhân viên tắm hơi. Tôi là thanh niên độc thân, số tôi đứt nút, phải để vậy và chờ đến khi đứt thêm vài nút nữa là đánh mua áo mới, còn nói gì đến chuyện Overlock! Thôi đánh bye bye mục này.

Nói chi đến mục thứ hai. Tôi làm gì có đuôi ngực nở nang để được muốn! Tuy nhiên có điểm cần nói thêm là, ông chủ-nhiệm (hay ông phụ-trách phân-quảng-cáo) của tờ tuần san nói trên ời, ông nhận đăng những quảng-cáo như nghề " tắm hơi " làm gì, một nghề đã mang nhiều tai tiếng?! Tôi nghiệp cho các thiếu nữ VN đang tuổi xuân thì nhiều khi muốn tìm việc làm part time - làm gì ông ơi! Nước Mỹ đã có nhiều cái đó và nhiều crimes rồi, xin các ông đừng " về rít thêm chần ". MONG LAM THAY ! Nói chi việc dùng báo Việt Ngữ để tập cho thế-hệ trẻ đọc và trau-đổi Việt-ngữ, để khỏi quên cội nguồn. Làm sao có thể giải-thích cho các nhóc con, con em chúng ta, nghề " tắm hơi " là gì ?!

Tôi tìm trên báo VN không có - về vấn-đề job - , tôi bên đọc báo Mỹ, báo L.A. TIMES, thường thường để ngày Chu-Nhật, nhưng in ra từ chiều thứ sáu để kịp phát hành vào từ sáng sớm thứ bảy !

Thối thì đủ nghề, đủ nghiệp! Nhìn section rao vặt, cần người, này đây có - nặng gần 2 lbs -, người đọc (và thất nghiệp) có cảm-tưởng là mình sẽ có job và có thể đi làm trong tuần tới.

Tuy nhiên đó chỉ là cảm-tưởng và hy-vọng mà thôi ! Tư hy-vọng đến khi nam được job thực sự, muốn ngàn trở ngại và khó khăn. Có lẽ việc hy-vọng trúng jackpot ở các sòng bạc LAS VEGAS - mà các bạn đã nghe và hình dung là khó bác nào - còn để nghe hơn nhiều!! Xin đừng " nghe ma hám " !

Các hàng nhỏ, đang cần người về job nào đó và ghi số phone của hàng họ. Khi tôi gọi họ vào sáng sớm thứ hai, họ nghe giọng nói tiếng Mỹ của tôi, có pha giọng ngoại-quốc, là họ không " ừ " rồi. Họ từ chối khéo cũng có, thẳng thừng cũng có, là job đó đã có người " trả " rồi. Họ nhân người mới vào thứ bảy hay chu-nhật vừa qua?!

Buồn nan và giận qua những tôi cũng đánh chịu gác máy phone nhẹ xuống. Không lẽ đáp bề may, nó có tôi tình gì? Thu-phạm là nên " kinh-tế mùa hè " hiện tại này. Vào mùa hè, các cô chủng diện, ăn mặc những kiểu áo ngắn ngắn, giống như áo ba-ba của ta nhưng ngắn hơn nhiều. Nói cho dễ hình-dung là lại áo lên đến gần " trung-tâm vũ-tru ". Phải chăng nguyên-do là vì nên kinh-tế suy thoái - nên các cô thiếu vài may - hay vì mùa hè nóng nực, hay cả hai ?! Có một vị " cấp cao " có thể trả lời câu hỏi này, nhứt là vào những tháng cuối năm này, mùa bầu-cử Tổng-Thống Mỹ.

Thôi chúng ta ráng giữ gìn cái phone, để tìm và kiếm được job khi nền kinh-tế bớt " bình " hơn!

Tên đây là nói về các hàng nhỏ. Những hàng lớn, kiểu cách rao vặt có vẻ " lớn " hơn, đường bệ hơn. Mọi rao vặt, họ đều ghi " Equal Opportunities Male/Female/Minorities ", tạm dịch là - Không kỳ-thị -. Khi đọc tiếp tục, ta mới ta hóa ra, không nghề nào " thối ", họ chỉ đòi hỏi rất nhẹ nhàng " US Citizenship Required " - căn cơ quốc-tích Mỹ - !

The xanh tôi còn chưa có, nói chi đến quốc-tích. Tôi đang làm thủ-tục để xin the xanh, chỗ tại cơ-quan I M S, gần CITY HALL, từ 3 giờ sáng và mất đến 3 lần như vậy mới xong thủ tục, và đang tiếp tục chờ họ gọi

Các ông/bà của những hàng lớn kia ơi, qui vì " bảo-thủ ", dành riêng các jobs cho những người Mỹ cũng vừa vừa thôi, xin " nhìn " chút đỉnh cho legal aliens nhỏ - hay sòng - với !

Nói đến chữ "sống". tôi nhớ đến cái chết thể-tham của một người Campuchia tại vùng ven biển freeway ở Texas, vào khoảng tháng 2/83. Anh này đã đi làm, sau đó thất-nghiệp và không được lãnh welfare, vì thủ-tục welfare ở Texas rất khó - nếu không muốn nói là "hắc ám". Theo báo-chí Mỹ, welfare tại đây, chỉ dành riêng cho các "thần chú" lâu năm, họ biết "đường đi nước bước" - biết cách khai - được lãnh mà thôi! Những người nghèo hay thất-nghiệp chân chính, không biết cách khai hay khai trật một vài câu, là "cò nước" về nhà ngồi chờ, xối nước! Anh Campuchia kia đánh ra ở bụi rậm vắng người, ven bờ freeway và anh đến lon đờ hộp cuối cùng và nằm chết đói! Chết thông dong, chết tức tưởi ở bụi bở, may mà còn thấy!

Người trong cuộc còn ^{ngắm} hưởng chi người thợ lành. Một cô thiếu-nữ ^{tu} nhỏ, đi học đầu bằng Bachelor về Social Sciences và đi làm ^{tham-văn}-viên welfare. Sau đó tự động bỏ job này và đi hát dạo tại những đường phố sang trọng tại New Jersey. Cô nói: "Tôi làm cho welfare, tôi có phần sự "đuôi" bắt họ - những người nghèo - đi nhiều hơn là giúp đỡ họ." Điểm đáng nói là những bản nhạc rất hay và có hát cũng như đàn rất khá. Cô sống nhờ tiền thưởng của những khách đi đường và cũng "làm việc" rất "nghệ-si", mỗi tuần chỉ hát dạo 3 ngày, thứ hai-tứ-sáu, weekend ở nhà "tả tã", để trang hoàng nhà cửa hay để sáng tác những bản nhạc mà cô sẽ hát.

Trở lại việc kiếm job, tôi cũng gửi thư đến nhiều hãng để xin. Có hãng trả lời, có hãng không, mặc dù chỉ trả lời để từ chối! Hãng nào trả lời, họ dùng chữ rất khéo để từ chối. Họ nói khả-năng không "match their requirement" mà không phải tại không "meet their requirement". Họ cho tôi ăn bánh vẽ nhiều quá, họ làm tôi có cảm tưởng là khả-năng của tôi có thể cao hơn đòi hỏi của họ?!

Các ông/bà ở sở nhân-viên của các hãng kia ơi, phải chi quý vị cũng vận-dụng, quan-tri nền kinh-tế hay hàng của quý vị giới như việc "mua danh-tử", nền kinh-tế xứ Mỹ này có phải khá hỗn và phức hội nhanh hơn rất nhiều?! VÀ CHÚNG TÔI CŨNG ĐƯỢC HƯỞNG LẤY!!

Tôi xin mô-ngoặc, một vị mục-sứ, sau khi "lê-ôp" khỏi một job của công-đồng tôn-giáo của ông, ông đi tìm việc gần một năm và tìm không có! Vị này đã là thành-công U S CITIZEN rồi và học lực khá cao! (Do đó nghĩ đến "tham-niên-thất-nghiệp" của tôi mà "sứt mây"?!). Giản-quá, vị mục-sứ bên viết sách, nói về kinh-nghiệm đi tìm job của mình, trong cuốn "WHAT COLOR IS YOUR PARACHUTE?" - tạm dịch là "KHI NÀO CỨ ĐẾN TAY ANH PHẬT?" - Cuốn sách bán chạy "như tôn-tử", từ năm '82 và hiện nay ông không cần đi làm nữa mà cũng thành triệu-phu (tiền-đô-la Mỹ chứ không phải tiền Việt-Cộng, triệu-phu V C chỉ có nước đi về vùng kinh-tế-mới mà sống!). Cuốn sách bán rất chạy, phải chăng vì "đạo-quần-thất-nghiệp" khá - hay quá - đông, khoảng 10 triệu người?! Tôi đồng-ngoặc.

Buôn-quá, trong khi chờ kiếm được job, tôi xin đi làm volunteer - hôm nay là không lương - chờ. Trời ơi, một vài cơ-quan tuyển (hay cần thì đúng hơn) volunteer cũng chọn lựa kỹ lắm. Tôi không muốn dùng chữ "KỶ-THỊ" vì làm việc cho họ được "ăn cái gì" gì?! Họ cũng bày đặt từ chối, đôi khi đưa ra những lý-do rất là vô lý hay vô duyên. Minh đã tỏ ra có thiện-chí với họ trước, họ đáp lại rất là kỳ-khởi (cùng một họ với chữ "kỳ-thị"!).

Mayor TOM BRADLEY ơi, ông có biết "tham-canh" này hay không? Khi ông đứng sừng sừng, to tồ bở, trên các bích-chữ dán khắp ngõ đường và nói: "VOLUNTEERS, WE NEED YOU", vài cơ-quan volunteer họ làm và nói: "WE DON'T CARE"! Việc volunteer mà tôi muốn làm có gì đâu, chỉ có việc "lê-lười-đán-tea/thở" - đại-khai như vậy - nhưng họ vẫn "chê" tôi?!

Canh "ÔNG THỜI KEM, BÀ ĐÁNH TRÚNG" vẫn còn xảy ra dai-dai! Xin đừng đọc tréo lại mà nghĩa nó trật xa ngàn dặm!

Sau đó tôi cũng tìm được một chỗ làm volunteer, sau khi qua một cuộc interview kỹ lưỡng và được nhận cho "LÀM KHÔNG LƯƠNG".

Tôi đi làm volunteer được 3 tháng tôi nhận được job hiện tại, nhờ một người bạn hướng-dẫn - xin nhắc lại là nhờ bạn bè mà không phải nhờ ông Los Angeles Times đâu nhé! Có lẽ tôi phải trở về nguyên-lý của việc mua báo này: ĐỌC ĐỂ HỌC, TRAU ĐOI ANH NGŨ, TÌM CHỖ MÀO BÁN SALE VÀ ĐỂ CẮT COUPON (MUA THỨC ĂN). Ở xứ Mỹ này, không có việc dùng báo cho việc "tôi cần thiết" khác, ông L. A. TIMES mà biết được vụ này, ông sẽ "tủi" lắm.

Tôi đi làm, mỗi ngày từ 6 am đến 6 pm bằng xe bus. Tôi đổi nhiều hãng xe, và đến hàng khoảng 7:30. Chẳng thấy tôi "cho không" hàng này nữa tiếng, còn hơn là bị mất job (vi đi trễ) khi mà khó kiếm nó. Tại một vài hãng đứng để đợi xe bus lộ-trình khác, tôi gặp một số học-sinh - mà Mỹ đều gọi từ lớp 1 đến đại-học là STUDENT ráo rạo - học-sinh high school. Có một sáng thứ sáu, nhân dịp cuối tuần hay lễ lạc gì ở trường của đường số, một cô bé high school chúng diện, mặc một kiểu áo trông đến "giữ mình". Áo kiểu cô hở rông, một vai áo trịch xuống một bên, bay ra cái vai (và phía dưới chút nữa) trắng nõn nà. Cô bé kia đi, cô có biết là cô ác lắm hay không?! Cô bay ra "30 CUỐN LỊCH" làm gì?! Khi cô kẻ nào không tự chủ được, làm bay thì lúc đó cô và đứ-luân (nhất là phái nữ) lại lên án, nguyên rủa kẻ thu-phạm. "TIỀN TRÁCH KÝ, HẬU TRÁCH NHAN", xin cô bé hãy ghi nhớ chút xíu về câu này. Cũng xin bác phụ-huynh "ghe mắt" xem chừng việc ăn mặc của con em mình khi chúng đi học - tôi xin nhắc lại là đi học -.

Trong các lộ-trình mà tôi đi, có xe bus 420. Xe này chạy ngang vùng HOLLYWOOD và chạy trên freeway 100. Khi nhìn tầm bằng HOLLYWOOD BOWL (nơi có sân-khấu để trình diễn văn-nghệ hay các đoàn xiếc, ...) tôi lại nhớ chuyện welfare - lại welfare - khác. Một ông Việt Nam, trên 50 tuổi nhưng "đọc thân" trên giấy tờ (vi vô con con kết ở VN) phải đi quét dọn và rửa sạch HOLLYWOOD BOWL này mỗi đêm để "trả nợ welfare". Mỗi ngày vì này, từ LONG BEACH (cách 50 miles), phải mất trên 3 tiếng đi xe bus - một bận - để đến quét dọn vào giấc khuya, sau khi các cuộc trình diễn tan. Có làm như thế, "họ" mỗi phát khoảng \$200/1 tháng, nếu không họ sẽ "cắt". Vì counselor của cơ-quan này còn nói thêm "Không biết sau này, khi Ban Quản-TRI của HOLLYWOOD BOWL không cần muốn vụ này nữa - quét dọn - cơ-quan lấy tiền đâu để phát cho những người "đọc thân" này đây?"! Ta có thể đoán được câu trả lời?!

Vì cáo niên này, trước làm thợ bạc tại VN, khi được phỏng-viên báo chí hỏi, đã trả lời rằng: "Tôi đi làm như vậy, giờ hơn lúc trước khi tôi ở VN (TRƯỚC 1975) nhiều, tuy nhiên tôi thấy vui!" Phải chăng "VUI LÀ VUI VẬY KÈO MÀ"? Câu chuyện xảy ra vào dịp GIANG-SINH 1983!

Nhân nơi đến chủ "cát" tôi nhớ đến một kỷ-niệm, buồn vui lẫn lộn, trong những năm "đài hồng thủy" do bọn "quy đỏ" gây ra. Sau năm 1975 tôi còn làm việc một thời-gian ngắn. Có một dịp, nhân viên "củ" và cán bộ CS - đốt bỏ mạng - tranh luận giữa danh từ "máy ngắt điện" và "máy cắt điện". Bọn cán-bộ bảo vệ cho chủ "máy cắt điện" dù làm vì họ đã xử dụng danh-từ này từ miền Bắc. Rốt cuộc mọi người phải dùng danh-từ nào, ta có thể đoán được.

Trong một lúc mà mọi người (củ và bọn CS) đều vui vẻ - hình như vào lúc trong số bạn "nhu yêu phạm", nếu tôi không nhớ lầm - tôi nói nửa thật nửa đùa: "Tôi đồng ý với danh-từ "máy cắt điện" tuy nhiên khi đối tượng là ba xa, tôi thích chủ "NGẮT" hơn chủ "CẮT"!!"

Tôi sẽ đề-cập về những "người ngoại-quốc" này và những danh-từ "ngoại-quốc" của họ như "qui phạm, qui-trình, sử cô, giấy đi đường, v.v.", vào một dịp khác.

Tôi đi làm và về nhà lúc 6 pm, có khi trễ hơn, nếu muốn ghé đâu mua sắm cái gì. Cứ như thế 5 ngày liền, tôi bước vô phòng của tôi là khi nào không còn ánh nắng mặt trời. Gần giống như "ĐI CÂY", như một vì sao ở SAN JOSE đã trả lời cuộc phỏng-vấn của đài B B C vào dịp Tết GIAP TI' vừa qua: "Ông/Anh nghĩ sao về cuộc sống ở HOA-KY, có sung sướng không?"!

Hai ngày cuối tuần, tôi không đi làm, tôi lo giặt giũ, nấu nướng dự trữ cho tuần tới. Thanh-niên đọc thân ở xứ Mỹ này, đảm trách việc nội trợ khá lắm, xin các cô đùng e ngại gì hết!

Đôi khi cuối tuần, bạn bè chở tôi đi SANTA ANA chơi. Tôi đi trên phố sá dọc theo BOLSA AVENUE mà có cảm giác là mình về thăm lại quê-hương. Các cửa tiệm đều có bảng hiệu bằng Việt Ngữ, phố sá đông đúc, người VN vui vẻ lái xe hoặc "tá tá" đi lượn phố. Đó là một việc mà một số người Mỹ không "uà" vì "người VN không chịu hội nhập vào cộng-đồng/xã-hội Mỹ" theo như trong một bài nhận định của đài B B C. Tôi sẽ xin được đề-cập về việc "HỘI NHẬP" và "THOÁT XÁC" vào một dịp khác.

Cuối tuần, nếu không đi đâu, tôi ở nhà đọc báo hay xem Tivi, để học Anh ngữ và giải-trí. Xem các điện viên trên Tivi, mặc họ họ nói hay cõng, đặc tôi tôi nghe! Tuy nhiên lần lần, "nhập" lúc nào không hay. Nghỉ lại việc xem Tivi cũng có lợi.

Tôi Chu-Nhật, tôi thường xem chương-trình " 60 MINUTES " của đài C B S. Chương-trình này phan phui nhiều vụ " đóng trời " nên đã gây nhiều cảnh " ăn oán giang hồ ". Gần đây chương-trình này đã có đề cập về vụ " TƯỜNG (NGUYỄN CAO) KÝ VÀ VIỆC BUÔN LẬU CÂN SA, MA TUY ". Tuy nhiên C B S đã " bạch hóa " hồ sơ cho tòng KÝ. Mừng cho Ông (và công-đồng VN có thể bị ảnh-hưởng phần nào). Không lẽ họa đến hai lần, ông vừa bị bankruptcy, nay lại bị " giáng " thêm một họa nữa hay sao ? Công-đồng VN cũng thế, vừa bị một họa (không thể bàn đến nhiều vì nội vụ chưa ngã ngũ) nay lại bị tai tiếng vì vụ " cân sa, ma tuy " này chẳng?!

Sau chương-trình " 60 MINUTES ", tôi ngồi viết một vài bức thơ.

Tôi nay Chử Nhật, mọi người trong nhà tề tựu đông đảo, họp mặt tại nhà chị tôi. Mẹ tôi đã trong tuổi rồi, tóc bạc trắng xóa; đang ngồi nhìn đàn con cháu nói chuyện hay chơi đùa. Anh tôi đang ngồi trên ghế, bên kia góc phòng khách, gù lưng mặt nhăn nheo, xanh xao, tóc đã bạc nhiều, bạc gần bằng mẹ tôi và không nói năng gì. Ông đi " học tập " ở Ha-Nam-Ninh về được gần một năm nay với thân hình bán thân bất toại. THẬT LÀ LỪNG VÀ MẠN RỒ, hai chữ " HỌC " và " TẬP " đứng riêng không có tác-hại gì, tuy nhiên bọn Công-Sản đã ghép hai chữ đó một cách quái đản, đã và đang giết hại hàng trăm ngàn người, cũng sang một danh-từ như chúng là " NGƯỜI VIỆT NAM " !!

Mẹ tôi từ tốn nói với tôi: " Mẹ vừa mua hai hộp sữa, con và Anh con uống đi. Mẹ thấy con bầy giờ hơi ốm đó ". Tôi nước mắt chan hòa, định nói: " Mẹ ơi, mẹ uống đi, con có đâu ốm gì đâu ! " và vừa mới nói chữ " ME ƠI " , tôi giật mình tỉnh giấc.

Rõ ra là tôi vừa trải qua một cơn ác mộng. Tôi nhìn quanh phòng và thấy trời đã bắt đầu sáng. Trên bàn viết, còn nằm hai bức thơ gửi về VN cho mẹ và anh tôi, mà tôi đã viết vào đêm hôm qua.

BEN BỘ

Hua Vu Lan Giáp Ti .

Dừa nhau ra biển trông về
Nhớ thường ngày cũ bốn bề mệnh mang ,
Nghe cát động biển sóng vạng .
Nửa đời ta cung da-trang ưỡng công

Nơi đây năm tháng bành bồng .
Bỏ võ đất khách chát chông ưu tú
Tình quê máu chảy, lởi thừ
Khô giống nước mắt kẻ tử tại ướng .

Mù khời khuật neo mây vũng
Trên vai áo cũ phong sương đã nhiều
Bằng khuâng nắng mộng trời chiều
Nhìn qua tường thấy tiêu điều quê hương .

Nhiều đêm giấc ngủ nhớ thường
Ngỡ mình qua khoảng đại dương tìm về
Mười năm chưa tỉnh cơn mê ,
Mông du hủ thực kéo lê kiếp người .

NGUYỄN
(Viết tặng Anh Vu-Bà-Đình trong
ngày họp AHCC tại Salinas.)